

Hírek

A MTESZ Sajtó- és Propaganda Titkárságától kapott anyag alapján az alábbiakban tájékoztatjuk olvasóinkat a MTESZ 1991-ig kialakított cselekvési programjáról.

A MTESZ a műszaki haladás meggyorsításáért

A Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége országos elnökségének 1987. március 16-i ülésén a testület – Fock Jenő elnökletével – megvitatta a MTESZ 1991-ig szóló cselekvési programjának tervezetét. Az ülésen részt vett és felszólalt Berecz Frigyes, a Minisztertanács elnökhelyettese is.

A műszaki fejlődés felgyorsítását szolgáló, a szövetség tennivalóit meghatározó cselekvési programot dr. Tóth János főtitkár terjesztette elő. Az alábbiakban a program főbb irányelveit adjuk közre.

A kor műszaki-gazdasági kihívása válaszút elé állította hazánkat is – székezi le előjáróban a dokumentum. A tudományos-technikai forradalom újabb szakasza, a megváltozott nemzetközi piacon uralkodó verseny óhatatlanul együtt jár a társadalmi munkamegosztás változásaival, az értékek átrendeződésével, valamint az új társadalmi struktúra kialakításával. Világossá vált, hogy a gazdasági élet felélenkítése, a műszaki fejlődés tempójának fokozása csak úgy valósítható meg, ha a vezetés az eddiginél gyorsabban hozza meg döntéseit, és a cél eléréseért megvalósul az egész magyar társadalomra kiterjedő összefogás. A Szövetség részt kíván venni ennek az egységnek a megteremtésében, a feladatok végrehajtásában, az új társadalmi közmegegyezés erősítésében.

A jövőben a társadalom- és gazdaságpolitikai célok megvalósításához a jelenleginél koncentráltabb figyelemre, nagyobb cselekvőkészségre van szükség. Mindez megköveteli a Szövetség szakmai-társadalmi tevékenységének további erősítését, egyáltalán megújulását. Ehhez azonban meg kell teremteni a megfelelő feltételrendszert is: ez tükröződik a társadalompolitikai feladatokban.

A MTESZ kiemelt fontosságot tulajdonít a műszaki-, az agrár-, a gazdasági és a természettudományi értelmiség helyzete javításának. Össztársadalmi érdekből szorgalmazza, hogy a reálértelmiség elfoglalhassa az őt megillető helyét a társadalmi struktúrában, a kutatás-fejlesztési tevékenységben, a termelésben, az irányításban és az elosztásban. Meg kell tehát állítani – kormányzati és munkahelyi intézkedések kezdeményezésével egyaránt – a kutató-fejlesztő munkát végző szakemberek anyagi és erkölcsi helyzetének romlását. Olyan jövedelem és keresetszabályozási eszközrendszer létrehozására van emiatt szükség, hogy a vállalatoknak és intézményeknek egyszerűen elemi érdekük legyen a szellemi alkotómunkát végző szakemberek teljesítmény szerinti differenciált anyagi elismerése.

További társadalompolitikai kötelezettségeket ró a MTESZ-re az, hogy az eljövendő években minden valószínűség szerint továbbra is foglalkoztatni fogja a közvéleményt a műszaki fejlődés tempója és – ezzel kapcsolatban – hazánk helyzete. Napjainkra is jellemző, hogy a közvéleményt élénken foglalkoztatják az olyan – műszaki hátterű – kérdések, mint például az atomenergia biztonságos felhasználása, az energetikai fejlesztés irányai (beleértve a Bős-nagymarosi vízierőművet), a környezetkárosodást, a talaj- és erdőpusztulás és a savasodás, a motorizáció okozta környezetszennyezés, a veszélyes hulladékok kezelése. További – és szinte kivétel nélkül mindenkit érdeklő – témát jelent a kuta-

tásra-fejlesztésre fordított anyagi erőforrásoknak az átlagéletszínvonalra gyakorolt hatása, a szerkezetváltozással együttjáró, kényszerű munkaerőmozgás és az abban résztvevők átképzése, a mind általánosabb differenciálódás a jövedelmekben.

A szövetségnek ezekre a kérdésekre – a közgazdászokkal együttműködve – elfogadható, sőt programnak tekinthető válaszokat kell adni és foglalkoznia kell a technikai haladás társadalmi következményeivel is.

A dokumentum a 33 tudományos egyesület szakmai munkájának középpontjába hat fejlesztési téma kiemelt figyelemmel kísérését helyezte. Ezek a következők: az elektronizáció és az információs technológiák, a biotechnológiák fejlesztése, alkalmazásuk és elterjesztésük, a gazdaságirányítási rendszer további korszerűsítése, a termékekre vonatkozó minőségbiztosítás és -védelem (ismertebb nevén Magyar Márka mozgalom) a gazdaságos anyag- és energiafelhasználást, ez utóbbiak megtakarítását elősegítő eljárások (úgynevezett ráfordítás-csökkentő programok) hatékonyságának növelése, valamint a környezet- és természetvédelem. Ez utóbbi feladat teljesítéséhez a MTESZ az országos nagyságrendű programok véleményezésére, a tennivalók megsegítésére a különböző szakterületek képviselőiből még az 1987-es év folyamán szaktanácsadói testületet állít fel.

A Szövetség a jövőben nagyobb feladatot vállal abban, hogy összegyűjtse és országosan közreadja a tudományos kutatás eredményeit, valamint a máshol is hasznosítható, kiemelkedő jelentőségű vállalati módszereket. Tovább erősíti a nemzetközi tudományos életben meglévő kapcsolatait annak érdekében, hogy minél több magyar szakember jusson el külföldi kutatóintézetekbe és vállalatokhoz. Ugyancsak az élenjáró nemzetközi tudományos eredmények megismerésére alakul majd meg a Magyar Műszakiak Klubja, melynek rendezvényeire meghívják a külföldön élő, magyar származású mérnököket és kutatókat is.

A programtervezet vitájában az országos elnökség tagjai hangsúlyozták hogy a MTESZ még határozottabban képviselje a műszaki értelmiség érdekeit. Szükségesnek tartották, hogy a Szövetség rendszeresen (2–3 évente) szakmánként és feladatkörönként elemezze a műszakiak jövedelmi viszonyait, valamint erkölcsi elismertségét. Javasolták továbbá, hogy az egyetemi és főiskolai éveket számítsák be a nyugdíjalapba és emeljék a pályakezdő műszakiak fizetését.

Kiemelték továbbá, hogy a magyar gazdaság nemzetközi versenyképességének növelése érdekében a műszaki haladás ugrásszerű fejlesztésére van szükség. Az elkövetkezendő időszakban a jelenleginél több műszaki szakemberre lesz szükség – véget kell tehát vetni a pályaelhagyás jelenségének, amely elsősorban bérezés nem megfelelő gyakorlatából fakad. Ezen kívül alapvető változások szükségesek a műszaki szakemberek továbbképzésében is – a diploma elnyeréséhez elsajátított ismeretek egy része alig néhány év alatt elavul. Ezért az elnökség tagjai javasolták, hogy a MTESZ-tanfolyamokon részt vett szakemberek kapjanak bizonyítványt a kurzusok elvégzéséről. A szövetség arra is törekszik, hogy a vezetők kiválasztásánál, szakmai hozzáértésük megítélésénél az illetők vegyék figyelembe a tudományok egyesületek véleményét és javaslatát is.

Az országos elnökség – a vitában elhangzott javaslatokkal együtt – elfogadta a cselekvési program tervezetét, végleges szövegét pedig jóváhagyásra a vb áprilisi ülése elé terjesztette.

Dr. OSZLACZKY SZILÁRD

1902 – 1986.

Életének 84. évében elhunyt dr. Oszlaczky Szilárd Kossuth-díjas geofizikus, a műszaki tudományok kandidátusa, a Magyar Állami Eötvös Loránd Geofizikai Intézet nyugalmazott osztályvezetője.

Tudományterületünk egy olyan kimagasló egyénisége távozott el körünk-ből, aki a magyar geofizikai kutatásba már a kezdetek kezdetén bekapcsolódott, aki meghatározó szerepet játszott az itthoni gravitációs kutatómunka megszervezésében, aki a magyar tudomány képviselőjében a világ számos országában öregbítette az Eötvös Loránd által létrehozott magyar geofizikai iskola hírnevét és becsületét, és aki tudományos munkájának eredményei döntő fontossággal bírtak a negyvenes évekkel kezdődő – háború utáni fejlődésünk egészét is befolyásoló – kőolajmező feltárásokban.

Dr. Oszlaczky Szilárd saját tevékenységét a következőképpen jellemzi egy régebben írt önéletrajzában: „Életem munkája a geofizikai, különösbbe a gravitációs gyakorlati célú mérések végzésében, feldolgozásában, értelmezésében és modern megszervezésében foglaltatik benne. A munkával töltött hosszú évek sorából csak kevés tájékoztatást nyújtanak dolgozataim.”

Elhunyt kollégánk kapcsolata a geofizikával az Eötvös Loránd Geofizikai Intézetnél kezdődött 1923-ban. A következő hat évben részt vállalt az Intézet mérési és feldolgozási munkáiban. A budapesti tudományegyetemen 1929-ben matematika – fizika szakos középiskolai tanári oklevelet szerzett. Még ugyanabban az évben a Geophysical Prospecting cégnél kapott állást. Egy évig Venezuelában, utána rövidebb ideig Londonban geofizikai értelmezéssel foglalkozott.

Az ekkor kirobbanó gazdasági válság következtében ez az állása megszűnt és három évig gyakorlatilag állás nélkül maradt. 1933 szeptemberében kezdte meg magyarországi tevékenységét a Gas and Electric Company, a későbbi MAORT. Ennél a vállalatnál 1949 végéig dolgozott, előbb mint az Eötvös-inga csoport vezetője, majd a geofizikai osztály munkáját irányította. Az időszak rendkívül eredményes kutatómunkáját bizonyítják az országos gravitációs hálózat létrehozása és az 1948 nyarától feltárt olajmezők. 1949 végén – saját kérésére – 20 év után ismét az Eötvös Loránd Geofizikai Intézet munkatársa lett. Előbb a gravitációs osztály munkáját irányította, majd 1952 elejétől az Egyeztető (akkori nevén Értelmező és Földtani) osztály vezetője lett.

Ebben az időszakban magas kormánykitüntésekben részesült (1952 Munka Érdemrend, 1953 Kossuth-díj) 1952 óta a műszaki tudományok kandidátusa.

Kutatási tevékenysége során foglalkozott az Eötvös-ingamérések értelmezési kérdéseivel, módszereket dolgozott ki, a graviméteres mérések korrekcióinak számításához. Több dolgozatában foglalkozott a geofizikai megfigyelések szintézisével és földtani értelmezésével. Világszerte is elsők között végzett méréseket még az 50-es évek elején – a gravitációs tér árapály jellegű változásainak

Az összefont szám ára: 65,— Ft